

Nr 172.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående begränsning och förbilligande av de av statliga verk och institutioner utgivna tidskrifterna.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr Svärd (I: 319) och den andra inom andra kammaren av herr Cassel (II: 398), har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t *dels* anhåller att Kungl. Maj:t måtte anmoda statliga verk och institutioner att begränsa och förbilliga utgivandet av tidskrifterna, *dels* anhåller att i nästa års statsverksproposition erhålla en mera detaljerad redogörelse för kostnaderna för de under olika departement utgivna tidskrifterna samt en sammanställning över de totala kostnaderna för samtliga tidskrifter.

Till stöd för ifrågavarande förslag anföres i motionen II: 398 följande.

Under femte huvudtiteln, arbetsmarknadsstyrelsen, meddelas att Kungl. Maj:t under 1953 bemyndigat arbetsmarknadsstyrelsen att anskaffa en tryckerianläggning. Anslag för löner vid denna anläggning är upptaget med 34 340 kronor. Tryckerianläggningen är icke, som man i förstone kunde vara böjd att antaga, avsedd för tryckning av styrelsens tidskrift Arbetsmarknaden utan för tryckning av riksvakanslistan, blanketter, formulär, rapporter etc. Tidskriften tryckes däremot på annat, fristående tryckeri. Arbetsmarknadsstyrelsen har tidigare disponerat en avdelning för arbetsmarknadsfrågor i den av socialstyrelsen utgivna tidskriften Sociala Meddelanden. Sedan ett år tillbaka har emellertid arbetsmarknadsstyrelsen fått ett länge närt önskemål, en egen tidskrift, tillgodosett. Styrelsen synes därvid ha influerats av exempel från det övriga Organisations-Sverige, där varje organisation måste ha ett eget organ i och för upprätthållandet av sin självaktning.

Utgivandet av den nya tidskriften Arbetsmarknaden synes bekräfta en på senare år tilltagande tendens till ökning i den statliga tidskriftsfloran. Helt naturligt ställer det sig svårt att bilda sig ett bestämt omdöme huruvida dessa tidskrifter fyller ett angeläget behov, i vilken utsträckning de verkligen läses och kommer till användning. Det torde icke vara för mycket att säga att användningen är mindre intensiv.

En del av tidskrifterna — exempelvis Konjunkturjournalen och Statistisk Tidskrift — är mycket påkostade. Andra — exempelvis den äldre Från departement och nämnder — nöjer sig med enklare och billigare framställningssätt. Upplagorna är i regel obetydliga. Större delen distribueras som gratisexemplar till institutioner, styrelser, nämnder, bibliotek etc., och antalet betalande prenumeranter är mycket ringa.

Av anslagsäskandena under respektive huvudtitlar kan ej utläsas hur stora kostnaderna för de olika tidskrifterna är. Ännu mindre kan man få en bild av de totala kostnaderna för samtliga tidskrifter. För enbart de här

ovan nämnda tidskrifterna torde kostnaderna för redaktion, layout, tryckning och distribution icke understiga 150 000 kronor. Även om dessa kostnader kan te sig blygsamma i en budget på 8,5 miljarder kronor anser jag att i nuvarande statsfinansiella läge med ständigt stigande skatter alla möjligheter måste tillvaratagas för att förenkla och begränsa den statliga verksamheten och därmed nedbringa utgifter och skatter.

Över förevarande motioner har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, *statskontoret* avgivit utlåtande och därvid anfört följande.

Statskontoret finner det väckta spörsmålet värt beaktande och förtjänt av mera uppmärksamhet än som måhända hittills varit fallet. Ämbetsverket delar alltså den av motionärerna uttalade meningen, att alla möjligheter för ett förenklande och förbilligande av de statliga tidskrifterna böra tillvaratagas. De statliga tryckningsarbetena underkastas visserligen granskning inom statskontorets tryckeriexpedition. Denna granskningsverksamhet tager dock i förevarande fall huvudsakligen sikte på att med utgångspunkt från den typografiska utstyrsel, som respektive tidskrifter ansetts böra erhålla, bedöma, huruvida tryckningskostnaderna hålla sig inom rimliga gränser. Några större möjligheter att påverka utvecklingen i den av motionärerna avsedda riktningen har ämbetsverket således icke. Vid de fortsatta överväganden av hithörande spörsmål, som kunna ifrågakomma, är ämbetsverkets tryckeriexpedition givetvis beredd att i all den utsträckning, så är möjligt, tillhandagå med råd och upplysningar i tryckeritekniskt hänseende.

Utskottet. Det genom statliga verks och institutioners försorg utgivna publikationstrycket utgöres dels av fackbetonade tidskrifter, dels ock av tidskrifter med huvudsakligt ändamål att utgöra kontaktorgan verket och personalen emellan. Exempel på publikationer av den förra typen är de i motionerna ovannämnda Konjunkturjournalen, Statistisk tidskrift och tidskriften Arbetsmarknaden. Såsom exempel på publikationer av den senare typen må nämnas de inom affärsverken utkommande personaltidningarna, för statens järnvägar »SJ-nytt», för televerket »Verket och Vi», för statens vattenfallsverk »Vi i Vattenfall» och för väg- och vattenbyggnadsverket »Vårt verk».

Såvitt utskottet kan finna, tjänar de båda slagen av publikationer inom respektive områden beaktansvärda syften, och de i motionerna anförda synpunkterna har inte övertygat utskottet om att för närvarande någon befogad anledning föreligger att begränsa det statliga publikationstrycket. Inte heller kan utskottet finna, att framställningssättet i fråga om de olika tidskrifterna ger rum för några mera vägande anmärkningar. Vad särskilt personaltidningarna angår, torde det ligga i sakens natur, att vissa minimikrav måste uppställas med avseende å den yttre utstyrseln, bl. a. i fråga om tidningarnas förseende med illustrationsmaterial, om inte önskemålet att nå en så bred läsekrets som möjligt och att göra innehållet så lättillgängligt för läsaren som möjligt skall äventyras. Utskottet är därför inte berett att tillstyrka någon åtgärd i motionernas huvudsyfte. Detta utesluter givetvis inte, att det kan vara av intresse för riksdagen att i lämpligt sammanhang erhålla ett mera allsidigt underlag för bedömande av kostnaderna för det

statliga publikationstrycket än det, som står att erhålla ur förefintliga anslagsredovisningar.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 319 och
II: 398, i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anför.

Stockholm den 16 november 1954.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 174.

Reservation

av herr *Ohlon*, fröken *Andersson*, herrar *Skoglund* i Doverstorp och *Birke*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I de föreliggande motionerna har bl. a. framhållits, att den statliga tidskriftsfloran under de senaste åren visat en tendens till ständig ökning. Statsverkets kostnader härför har i motsvarande grad stigit. Utskottet anser i likhet med motionärerna att man väl kan överväga en betydande begränsning av antalet statliga tidskrifter, i synnerhet som läsintensiteten beträffande tidskrifterna icke torde vara särskilt hög. En minskning av kostnaderna för redaktion, tryckning och distribution borde även vara möjlig. Utskottet vill därför tillstyrka motionärernas förslag om åtgärder för att åstadkomma en begränsning av statsverkets kostnader för de under olika departement utgivna tidskrifterna.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 319 och II: 398, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla dels att Kungl. Maj:t måtte anmoda statliga verk och institutioner att begränsa och förbilliga utgivandet av tidskrifterna, dels ock att Kungl. Maj:t i 1955 års statsverksproposition måtte framlägga en mera detaljerad redogörelse för kostnaderna för de under olika departement utgivna tidskrifterna samt en sammanställning över de totala kostnaderna för samtliga tidskrifter.»